

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут права
Кафедра міжнародного права та права Європейського Союзу

Затверджено

Науково-методичною радою ДПУ

протокол від 12.09 2024 № 1

Голова НМР Іван ШЕМЕЛИНЕЦЬ

Робоча програма
навчальної дисципліни
«МІЖНАРОДНЕ ГУМАНІТАРНЕ ПРАВО»
для підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
(денної та заочної форми навчання)
галузь знань 29 «Міжнародні відносини»
спеціальність 293 «Міжнародне право»
освітня програма «Міжнародне право»
Статус дисципліни: обов'язкова

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародне гуманітарне право» складена на основі освітньо-професійної програми «Міжнародне право» другого (магістерського) освітнього рівня спеціальності 293 «Міжнародне право», затвердженої Вченою радою Університету 12.07.2024 протокол № 19.

Укладач:

Я. Фокін, к.ю.н., доцент кафедри міжнародного права та права Європейського Союзу

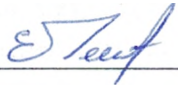
Гарант ОП «Міжнародне право»
зі спеціальності 293
«Міжнародне право»
за другим (магістерським)
рівнем вищої освіти

О. Чернецька, к.ю.н., доцент, завідувач кафедри міжнародного права та права Європейського Союзу

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою міжнародного права та права Європейського Союзу, протокол від «24» 08 р. № 1

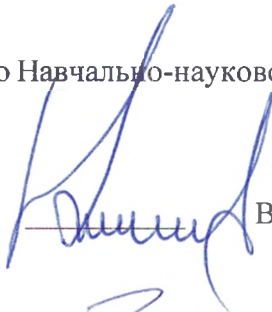
Завідувач кафедри

О. Чернецька, к.ю.н., доцент

Розглянуто і схвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту права, протокол від «24» 08 р. № 1

Голова вченої ради ННІ права

В. Топчій, професор, д.ю.н.

Завідувач навчально –
методичного відділу

І. Качур, к.біол. н, доцент

Реєстраційний № _____

ЗМІСТ

1	ПЕРЕДМОВА	4
2	ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
2.1	КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
2.2	ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ	6
2.3	СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
3	ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	13
4	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	20
5	ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	22
6	ФОРМИ ТА ПИТАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	22
7	РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	26
	ОСНОВНА	26
	ДОПОМІЖНА	26
	ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ІНТЕРНЕТ	27
	МІЖНАРОДНІ ВИДАННЯ	27

1. ПЕРЕДМОВА

Навчальна дисципліна «Міжнародне гуманітарне право» належить до вибіркових дисциплін при підготовці здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за спеціальністю 293 «Міжнародне право».

Метою навчальної дисципліни «Міжнародне гуманітарне право» є оволодіння студентами знань про джерела і принципи міжнародного гуманітарного права; поняття і види збройних конфліктів та правовий статус її учасників; режим воєнного полону та воєнної окупації; засоби і методи ведення війни; захист культурних цінностей та цивільних об'єктів у збройних конфліктах; відповідальність за скоєння військових злочинів та злочинів проти людства, а також - про міжнародно-правові засоби захисту прав людини.

Завдання навчальної дисципліни «Міжнародне гуманітарне право» є формування у студентів цілісного уявлення про механізм розгляду і вирішення справ у міжнародному комерційному арбітражі, а також про його окремих елементів - прийняття позову до провадження; визначення компетенції третейського суду, вирішення справ по суті, визнання та виконання іноземних арбітражних рішень; встановлення алгоритму провадження процедури медіації, а також визначення основних форм її проведення; формування теоретичних, методичних і практичних знань із розгляду зовнішньоекономічних спорів міжнародним комерційним арбітражем; оволодіння науковими підходами, практичними методами; поглиблення теоретичних знань та формування практичних навичок із функціональної діагностики розгляду зовнішньоекономічних спорів міжнародним комерційним арбітражем.

Методи та форми навчання: при викладанні дисципліни застосовуються такі методи навчання, як: репродуктивний; проблемне навчання; евристичний (частково-пошуковий); дослідницький.

Активізація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти здійснюється через застосування таких форм навчання, як: проблемні лекції; панельна дискусія; міні-конференції; семінари-дискусії, семінари-практикуми, семінари - розгорнуті бесіди; рольові ігри (елементи), тренінги; презентації навчальних матеріалів, виконаних творчих завдань; застосування наочних засобів (схеми, таблиці тощо); моделюючі вправи, розв'язування творчих завдань; роботу в Інтернеті, бібліотеці; консультації (настановні, контрольні, проблемні).

Об'єктом навчальної дисципліни є вивчення системи міжнародного судочинства, механізмів захисту прав індивідів та суб'єктів міжнародного права перед міжнародними судовими органами. Ця дисципліна спрямована на розуміння процедур, якими користуються суб'єкти міжнародного права для захисту своїх прав та інтересів в міжнародних судах, а також аналізу судових рішень та їх впливу на розвиток міжнародного права. Також вона охоплює вивчення альтернативних методів вирішення міжнародних спорів, таких як арбітраж та консультації, і їхню роль у розв'язанні міжнародних конфліктів.

Організація поточного та підсумкового контролю знань

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань визначається відповідною кафедрою.

Поточний контроль може проводитись у формі усного опитування, письмового експрес-контролю або комп'ютерного тестування на семінарських заняттях та лекціях, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньо-професійному рівні або на окремих його завершальних етапах за національною шкалою і шкалою ЄКТС. Підсумковий контроль включає, зокрема, семестровий контроль. Семестровий контроль проводиться у формі та екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти.

Здобувач вищої освіти вважається допущеним до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни, якщо він виконав всі види робіт, передбачені робочою програмою цієї навчальної дисципліни та набрав мінімальну кількість балів, що має дорівнювати 25.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Міжнародний гуманітарне право»

Мова викладання: українська

Викладач: Фокін Ярослав Федорович

e-mail: fokin8@gmail.com

Електронна версія курсу: <https://moodle.dpu.edu.ua/course/view.php?id=3518>

Найменування показників	Рівень вищої освіти галузь знань спеціальність/освітня програма:	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Вибіркова	
Модулів - 2	Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2		1-й	
Загальна кількість годин -120		Семестр	
		2-й	
		Лекції	
	Спеціальність: 293 «Міжнародне право» Освітня програма «Міжнародне право»	22 год.	4 год.
		Семінарські	
		18 год.	4 год.
		Лабораторні	
		0 год.	
		Самостійна робота	
		78 год.	112 год.
		Індивід.-консульт. робота:	
2 год.	2 год.		
		Форма семестр. контролю: екзамен	

2.1. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Для денної форми навчання

Компетентності	Результати навчання
ЗК 1. Здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу.	РН 1. Виявляти, аналізувати та пропонувати шляхи вирішення різноаспектних проблем міжнародно-правового та національно-правового змісту.
ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	РН 2. Продувати нові ідеї для розв'язання практичних завдань зі сфери професійної юридичної діяльності.
ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	РН 4. Розуміти міжнародно-правову ситуацію, прогнозувати її розвиток, фахово і критично оцінювати події та явища зі сфери міжнародних відносин та світової політики, використовуючи юридичний інструментарій.
СК 3. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі міжнародного права у широких або міждисциплінарних контекстах.	РН 8. Готувати проекти міжнародних договорів та актів національного законодавства, надавати пропозиції з усунення колізій між нормами міжнародного права, а також приведення

	норм національного права у відповідність до норм міжнародного права.
СК 5. Здатність готувати проекти національних та міжнародних правових актів, надавати пропозиції з імплементації міжнародних стандартів у національне законодавство, приведення норм вітчизняного законодавства у відповідність до норм міжнародного права.	РН 9. Імплементувати норми міжнародних договорів, актів міжнародних міжурядових організацій, рішень міжнародних судів у національний правопорядок.
СК 6. Здатність представляти інтереси власної держави або фізичних і юридичних осіб у міжнародних судових установах, арбітражах, національних судах іноземних держав, міжнародних міжурядових організаціях.	
СК 10. Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері міжнародного права, права ЄС, порівняльного правознавства.	

2.2. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.

Передумовами для вивчення «Міжнародного гуманітарного права» є такі дисципліни: «Теорія і практика міжнародного права», «Міжнародна безпека».

Базуватися на даній дисципліні будуть «Міжнародно-правові основи самостійності органів місцевого самоврядування».

2.4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Міжнародне гуманітарне право»
Денна форма (МІМ-24-1)

№ з/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Семінар. заняття (год.)	Інд-конс. роб. під керівн. виклад. (год.)	СРС (год.)	Всього (год.)
МОДУЛЬ I = 2 залікових кредити (60 год.)						
ЗМ 1 (Теми 1 - 4)						
T.1	Поняття і історія становлення міжнародного гуманітарного права	4	2	-	10	16
T.2	Джерела і принципи міжнародного гуманітарного права	2	2	-	10	14
T.3	Поняття і види збройних конфліктів. Етапи війни	2	2	-	12	16
T.4	Правове становище осіб у збройних конфліктах	2	2	-	10	14
Всього по модулю:		10	8	0	42	60
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття - 40 хв.)						
МОДУЛЬ II = 2 залікових кредити (60 год.)						
ЗМ 2 (Теми 5 - 8)						
T.5	Режим військового полону та воєнної окупації	4	2	-	10	16
T.6	Засоби і методи ведення війни	2	2	-	10	14
T.7	Захист цивільних об'єктів і культурних цінностей у збройних конфліктах	2	2		8	12
T.8	Відповідальність за злочини і правопорушення у сфері міжнародного гуманітарного права	4	4	2	8	18
Всього по модулю:		12	10	2	36	60
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття - 40 хв.)						
Форма підсумкового контролю - екзамен						
Разом годин з курсу:		22	18	2	78	120

**«Міжнародне гуманітарне право»
Заочна форма (МПМЗ-24-1)**

№ з/п	Змістові модулі	Кількість годин				
		Лекції (год.)	Семинар. (практ.) заняття (год.)	Інд-конс. роб. під керівн. викл ад. (год.)	СРС (год.)	Всього (год)
МОДУЛЬ I = 2 залікових кредити (60 год.)						
ЗМ 1 (Теми 1 - 4)						
T.1	Поняття і історія становлення міжнародного гуманітарного права	1	-	-	13	14
T.2	Джерела і принципи міжнародного гуманітарного права	-	-	-	15	15
T.3	Поняття і види збройних конфліктів. Етапи війни	-	-	-	15	15
T.4	Правове становище осіб у збройних конфліктах	1	2	-	13	16
Всього по модулю:		2	2	-	56	60
МОДУЛЬ II = 2 залікових кредити (60 год.)						
ЗМ 2 (Теми 5 - 8)						
T.5	Режим військового полону та воєнної окупації	-	-	-	15	15
T.6	Засоби і методи ведення війни	1		-	12	13
T.7	Захист цивільних об'єктів і культурних цінностей у збройних конфліктах				15	15
T.8	Відповідальність за злочини і правопорушення у сфері міжнародного гуманітарного права	1	2	2	12	17
Всього по модулю:		2	2	2	54	60
Аудиторна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття - 40 хв.)						
Форма підсумкового контролю - екзамен						
Разом годин з курсу:		4	4	2	110	120

РЕЙТИНГ-ПЛАН

Денна форма навчання

Години	Тема	Форма заняття та діяльності	Результати навчання	Вага оцінок і кількість балів
4	Тема 1. Поняття і історія становлення міжнародного гуманітарного права	Лекція	РН 1. Виявляти, аналізувати та пропонувати шляхи вирішення різноаспектних проблем міжнародно-правового та національно-правового змісту.	0
2	Тема 1	Семінар	РН 2. Продукувати нові ідеї для розв'язання практичних завдань зі сфери професійної юридичної діяльності.	3
10	Тема 1	Самостійна робота здобувача	РН 4. Розуміти міжнародно-правову ситуацію, прогнозувати її розвиток, фахово і критично оцінювати події та явища зі сфери міжнародних відносин та світової політики, використовуючи юридичний інструментарій.	
2	Тема 2. Джерела і принципи міжнародного гуманітарного права	Лекція	РН 1. Виявляти, аналізувати та пропонувати шляхи вирішення різноаспектних проблем міжнародно-правового та національно-правового змісту.	0
2	Тема 2	Семінар	РН 2. Продукувати нові ідеї для розв'язання практичних завдань зі сфери професійної юридичної діяльності.	3
10	Тема 2	Самостійна робота здобувача	РН 4. Розуміти міжнародно-правову ситуацію, прогнозувати її розвиток, фахово і критично оцінювати події та явища зі сфери міжнародних відносин та світової політики, використовуючи юридичний інструментарій.	
2	Тема 3. Поняття і види збройних конфліктів. Етапи війни	Лекція	РН 1. Виявляти, аналізувати та пропонувати шляхи вирішення різноаспектних проблем міжнародно-правового та національно-правового змісту.	0
2	Тема 3	Семінар	РН 2. Продукувати нові ідеї для розв'язання практичних завдань зі сфери професійної юридичної діяльності.	3
12	Тема 3	Самостійна робота здобувача	РН 4. Розуміти міжнародно-правову ситуацію, прогнозувати її розвиток, фахово і критично оцінювати події та явища зі сфери міжнародних відносин та світової політики, використовуючи юридичний інструментарій.	
2	Тема 4 Правове становище осіб у збройних конфліктах	Лекція	РН 1. Виявляти, аналізувати та пропонувати шляхи вирішення різноаспектних проблем міжнародно-правового та національно-правового змісту.	0
2	Тема 4	Семінар	РН 2. Продукувати нові ідеї для розв'язання практичних завдань зі сфери професійної юридичної діяльності.	3
10	Тема 4	Самостійна робота здобувача	РН 4. Розуміти міжнародно-правову ситуацію, прогнозувати її розвиток, фахово і критично оцінювати події та явища зі сфери міжнародних відносин та світової політики, використовуючи юридичний інструментарій.	
	Теми 1-4	Модульний контроль	РН 8. Готувати проекти міжнародних договорів та актів національного законодавства, надавати пропозиції з усунення колізій між нормами міжнародного права, а також приведення норм національного права у відповідність до норм міжнародного права.	6
60	Усього за модуль 2			18
4	Тема 5. Режим військового полону та воєнної окупації	Лекція	РН 1. Виявляти, аналізувати та пропонувати шляхи вирішення різноаспектних проблем міжнародно-правового та національно-правового змісту.	0
2	Тема 5	Семінар	РН 2. Продукувати нові ідеї для розв'язання практичних завдань зі сфери професійної юридичної діяльності.	3
10	Тема 5	Самостійна робота здобувача	РН 4. Розуміти міжнародно-правову ситуацію, прогнозувати її розвиток, фахово і критично оцінювати події та явища зі сфери міжнародних відносин та світової політики, використовуючи юридичний інструментарій.	

2	Тема 6. Засоби і методи ведення війни	Лекція	РН 1. Виявляти, аналізувати та пропонувати шляхи вирішення різноаспектних проблем міжнародно-правового та національно-правового змісту.	0
2	Тема 6	Семинар	РН 2. Продувати нові ідеї для розв'язання практичних завдань зі сфери професійної юридичної діяльності.	3
10	Тема 6	Самостійна робота здобувача	РН 4. Розуміти міжнародно-правову ситуацію, прогнозувати її розвиток, фахово і критично оцінювати події та явища зі сфери міжнародних відносин та світової політики, використовуючи юридичний інструментарій.	
2	Тема 7. Захист цивільних об'єктів і культурних цінностей у збройних конфліктах	Лекція	РН 1. Виявляти, аналізувати та пропонувати шляхи вирішення різноаспектних проблем міжнародно-правового та національно-правового змісту.	0
2	Тема 7	Семинар	РН 2. Продувати нові ідеї для розв'язання практичних завдань зі сфери професійної юридичної діяльності.	3
8	Тема 7	Самостійна робота здобувача	РН 4. Розуміти міжнародно-правову ситуацію, прогнозувати її розвиток, фахово і критично оцінювати події та явища зі сфери міжнародних відносин та світової політики, використовуючи юридичний інструментарій.	
4	Тема 8. Відповідальність за злочини і правопорушення у сфері міжнародного гуманітарного права	Лекція	РН 1. Виявляти, аналізувати та пропонувати шляхи вирішення різноаспектних проблем міжнародно-правового та національно-правового змісту.	0
4	Тема 8	Семинар	РН 2. Продувати нові ідеї для розв'язання практичних завдань зі сфери професійної юридичної діяльності.	6
8	Тема 8	Самостійна робота здобувача	РН 4. Розуміти міжнародно-правову ситуацію, прогнозувати її розвиток, фахово і критично оцінювати події та явища зі сфери міжнародних відносин та світової політики, використовуючи юридичний інструментарій.	
2	Тема 8	Індивідуально-консультаційна робота	РН 9. Імплементувати норми міжнародних договорів, актів міжнародних міжурядових організацій, рішень міжнародних судів у національний правопорядок.	6
	Теми 5-8	Модульний контроль	РН 8. Готувати проекти міжнародних договорів та актів національного законодавства, надавати пропозиції з усунення колізій між нормами міжнародного права, а також приведення норм національного права у відповідність до норм міжнародного права.	6
60	Усього за модуль 2			27
	Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE			5
	Підсумковий модульний контроль у формі екзамену			50
120	Усього за курсом			100

Заочна форма навчання

Години	Тема	Форма заняття та діяльності	Результати навчання	Вага оцінки і кількість балів
4	Тема 1. Поняття і історія становлення міжнародного гуманітарного права	Лекція	РН 1. Виявляти, аналізувати та пропонувати шляхи вирішення різноаспектних проблем міжнародно-правового та національно-правового змісту.	0
10	Тема 1	Самостійна робота здобувача	РН 4. Розуміти міжнародно-правову ситуацію, прогнозувати її розвиток, фахово і критично оцінювати події та явища зі сфери міжнародних відносин та світової політики, використовуючи юридичний інструментарій.	
2	Тема 2. Джерела і принципи міжнародного гуманітарного права	Самостійна робота здобувача	РН 4. Розуміти міжнародно-правову ситуацію, прогнозувати її розвиток, фахово і критично оцінювати події та явища зі сфери міжнародних відносин та світової політики, використовуючи юридичний інструментарій.	0
2	Тема 3. Поняття і види збройних конфліктів. Етапи війни	Самостійна робота здобувача	РН 4. Розуміти міжнародно-правову ситуацію, прогнозувати її розвиток, фахово і критично оцінювати події та явища зі сфери міжнародних відносин та світової політики, використовуючи юридичний інструментарій.	0
1	Тема 4 Правове становище осіб у збройних конфліктах	Лекція	РН 1. Виявляти, аналізувати та пропонувати шляхи вирішення різноаспектних проблем міжнародно-правового та національно-правового змісту.	0
2	Тема 4	Семинар	РН 2. Продувати нові ідеї для розв'язання практичних завдань зі сфери професійної юридичної діяльності.	8
13	Тема 4	Самостійна робота здобувача	РН 4. Розуміти міжнародно-правову ситуацію, прогнозувати її розвиток, фахово і критично оцінювати події та явища зі сфери міжнародних відносин та світової політики, використовуючи юридичний інструментарій.	
	Теми 1-4	Модульний контроль	РН 8. Готувати проекти міжнародних договорів та актів національного законодавства, надавати пропозиції з усунення колізій між нормами міжнародного права, а також приведення норм національного права у відповідність до норм міжнародного права.	10
60	Усього за модуль 2			18
15	Тема 5. Режим військового полону та воєнної окупації	Самостійна робота здобувача	РН 4. Розуміти міжнародно-правову ситуацію, прогнозувати її розвиток, фахово і критично оцінювати події та явища зі сфери міжнародних відносин та світової політики, використовуючи юридичний інструментарій.	0
1	Тема 6. Засоби і методи ведення війни	Лекція	РН 1. Виявляти, аналізувати та пропонувати шляхи вирішення різноаспектних проблем міжнародно-правового та національно-правового змісту.	0
12	Тема 6	Самостійна робота здобувача	РН 4. Розуміти міжнародно-правову ситуацію, прогнозувати її розвиток, фахово і критично оцінювати події та явища зі сфери міжнародних відносин та світової політики, використовуючи юридичний інструментарій.	
2	Тема 7. Захист цивільних об'єктів і культурних цінностей у збройних конфліктах	Самостійна робота здобувача	РН 4. Розуміти міжнародно-правову ситуацію, прогнозувати її розвиток, фахово і критично оцінювати події та явища зі сфери міжнародних відносин та світової політики, використовуючи юридичний інструментарій.	0
1	Тема 8. Відповідальність за злочини і правопорушення у сфері міжнародного гуманітарного права	Лекція	РН 1. Виявляти, аналізувати та пропонувати шляхи вирішення різноаспектних проблем міжнародно-правового та національно-правового змісту.	0
2	Тема 8	Семинар	РН 2. Продувати нові ідеї для розв'язання практичних завдань зі сфери професійної юридичної діяльності.	8
15	Тема 8	Самостійна робота	РН 4. Розуміти міжнародно-правову ситуацію, прогнозувати її розвиток, фахово і критично оцінювати події та явища зі	

		здобувача	сфери міжнародних відносин та світової політики, використовуючи юридичний інструментарій.	
2	Тема 8	Індивідуально-консультативна робота	РН 9. Імплементувати норми міжнародних договорів, актів міжнародних міжурядових організацій, рішень міжнародних судів у національний правопорядок.	9
	Теми 5-8	Модульний контроль	РН 8. Готувати проекти міжнародних договорів та актів національного законодавства, надавати пропозиції з усунення колізій між нормами міжнародного права, а також приведення норм національного права у відповідність до норм міжнародного права.	10
60	Усього за модуль 2			27
	Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE			5
	Підсумковий модульний контроль у формі екзамену			50
120	Усього за курсом			100

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи міжнародного гуманітарного права

Тема 1. Поняття і історія становлення міжнародного гуманітарного права

План лекційного заняття

1. Розвиток ідей гуманізму від найдавніших часів до сьогодення.
2. Перші спроби нормативно-правового врегулювання правил ведення війни та поведження із військовополоненими і мирним населенням.
3. Створення Міжнародного комітету Червоного Хреста і Женевська конференція 1864р.
4. Міжнародні конференції з питань гуманітарного права.
5. Міжнародне гуманітарне право як галузь міжнародного публічного права.

План семінарського заняття

1. Розвиток ідей гуманізму донині.
2. Нормативно-правове регулювання правил ведення війни та поведження із військовополоненими і мирним населенням.
3. Правовий статус Міжнародного комітету Червоного Хреста
4. Міжнародне гуманітарне право в системі міжнародного публічного права

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

Підготуйте письмову відповідь на тему «Історія створення Міжнародного комітету Червоного Хреста».

Питання для самоконтролю:

1. Які етапи в своєму розвитку пройшло міжнародне гуманітарне право ?
2. Що таке міжнародне гуманітарне право?
3. В якому році створено Міжнародний Комітет Червоного Хреста (МКЧХ)?
4. Яка інституційна структура МКЧХ?
5. Чим регулюється діяльність МКЧХ?
6. Яка правова природа використання емблеми Червоного Хреста?
7. Яка захисна функція емблеми?
8. Які напрями діяльності здійснюється МКЧХ під час міжнародних/не міжнародних збройних конфліктів?

Рекомендована література:

Основна: [1]; [2];
 Допоміжна: [1]; [2]; [3];
 Інформаційні ресурси Інтернет: [1]; [2]; [3];
 Міжнародні видання: [1]; [2]; [3];

Тема 2. Джерела і принципи міжнародного гуманітарного права

План лекційного заняття:

1. Види джерел міжнародного гуманітарного права.
2. Джерела загального та спеціального характеру.
3. Глобальні та регіональні акти з прав людини.
4. Право Женеві, право Гааги і право Нью-Йорку.
5. Принципи сучасного міжнародного гуманітарного права.

План семінарського заняття:

1. Загальна характеристика джерел міжнародного гуманітарного права.
2. Глобальні акти з прав людини, їх характеристика.
3. Регіональні акти з прав людини

4. Принципи міжнародного гуманітарного права.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

Складіть схему «Загальні принципи сучасного міжнародного гуманітарного права»

Питання для самоконтролю:

1. Які основні принципи міжнародного гуманітарного права?
2. Які вам відомі джерела міжнародного гуманітарного права загального характеру?
3. Дайте характеристику джерел міжнародного гуманітарного права спеціального характеру.
4. Як ви розумієте поняття «право Женеви»?
5. Що таке «право Гааги»?
6. Розтлумачте поняття «право Нью-Йорку».

Рекомендована література:

Основна: [2]; [3];

Допоміжна : [3]; [4]; [5];

Інформаційні ресурси Інтернет: [2]; [3]; [4]; [5]; [6];

Міжнародні видання: [1]; [2]; [3]; [4]; [5];

Тема 3 Тема 3. Поняття і види збройних конфліктів. Етапи війни

План лекційного заняття:

1. Поняття збройного конфлікту.
2. Сторони у міжнародному збройному конфлікті.
3. Поняття і умови проведення «гуманітарної інтервенції».
4. Початок війни та його правові наслідки. Об'явлення війни і початок бойових дій.
5. Правила ведення сухопутної і морської війни.
6. Способи закінчення бойових дій.

План семінарського заняття:

1. Jus ad bellum та jus in bello в міжнародному гуманітарному праві.
2. Міжнародний збройний конфлікт, його правове регулювання, сторони. Збройний конфлікт неміжнародного характеру.
3. Сутність proxi wars.
4. Принципи права збройних конфліктів.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

Надати поняття та розкрити основний зміст наступних понять: «воююча сторона», «гуманітарна інтервенція», нейтралітет у війні, театр війни.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке збройний конфлікт?
2. Які можуть бути сторони у міжнародному збройному конфлікті?
3. Дайте визначення поняття «гуманітарна інтервенція»
4. Що таке нейтралітет у війні?
5. Як ви розумієте поняття «театр війни»?
6. Яка суть поняття «воююча сторона»?

Рекомендована література:

Основна: [1]; [2];
 Допоміжна: [7]; [8]; [9]; [10]; [11]; [12]; [13];
 Інформаційні ресурси Інтернет: [4]; [5];
 Міжнародні видання: [2]; [3];

Тема 4. Правове становище осіб у збройних конфліктах

План лекційного заняття:

1. Учасники війни та цивільне населення.
2. Види учасників війни.
3. Правове становище цивільного населення під час збройного конфлікту.
4. Поняття держави-покровительки.

План семінарського заняття:

1. Правовий статус комбатантів,
2. Правовий статус осіб, що не беруть участь у збройних діях, але входять до складу збройних сил (не комбатанти).
3. Особливий статус розвідників, добровольців, парламентарів, іноземних військових радників і спеціалістів.
4. Міжнародно-правове регулювання захисту військовополонених.
5. Захист цивільного населення в період збройних конфліктів.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

Використовуючи рекомендовану літературу, розкрити правовий статус «держави - покровительки»

Питання для самоконтролю:

1. Чим врегульовано питання захисту цивільного населення під час збройного конфлікту?
2. Хто такі комбатанти?
3. В чому полягає правовий статус військовополоненого?
4. Яка Женевська конвенція регулює захист військовополонених?
5. Хто такі найманці?
6. Які ви знаєте види жертв війни?
7. Що таке система захисту жертв війни?
8. Що таке загальний захист, спеціальний захист, мінімальний захист жертв війни?

Рекомендована література:

Основна: [1]; [2]; [3];
 Допоміжна: [1]; [2]; [3]; [4]; [5]; [6]; [14];
 Інформаційні ресурси Інтернет: [2]; [3]; [4]; [5];
 Міжнародні видання: [1]; [2]; [3]; [4]; [5].

Змістовий модуль 2. Основні категорії міжнародного гуманітарного права

Тема 5. Процедура вирішення міжнародних спорів в рамках ОБСЄ

План лекційного заняття:

1. Правовий статус військовополоненого:
  - Визначення військовополонених згідно з міжнародним правом.
  - Захист прав військовополонених відповідно до Женевських конвенцій.
  - Права військовополонених на медичну допомогу та гуманне поводження.
2. Поняття воєнної окупації. Права і обов'язки держави-окупанта:
  - Визначення воєнної окупації та її основні аспекти.
  - Права та обов'язки держави-окупанта згідно з міжнародним гуманітарним правом.
  - Забезпечення безпеки та захисту цивільних осіб під час окупації.
3. Гарантії відносно цивільних осіб, які проживають на окупованих територіях:
  - Права цивільних осіб на окупованих територіях відповідно до міжнародного права.
  - Захист від насильства та випадків порушення прав цивільних осіб.
  - Роль гуманітарних організацій та міжнародних співтовариств у захисті цивільного населення під час конфліктів.

План семінарського заняття:

1. Затримання та інтернування військовополонених.
2. Інтернування та затримання цивільних осіб.
3. Звільнення і репатріація військовополонених.
4. Воєнна окупація.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

Проаналізуйте запропоновану ситуацію і дайте письмову розгорнуту відповідь та таке питання «Чи можна вважати таких осіб військовополоненими, якщо врахувати, що вони є підданими Малайзії?».

Ситуація 1.

Під час конфронтації між Індонезією і Малайзією у 1963-1966 рр. 12 малайських китайців, скинутих на парашутах Індонезією в Малайзію, були взяті в полон. їх засудили і визнали винними в порушенні внутрішнього закону Малайзії про безпеку, що стосується незаконного зберігання зброї. Вони були засуджені до страти. Засуджені апелювали до федерального суду Малайзії, посилаючись на ст. 4 Женевської конвенції про поводження з військовополоненими 1949 р.

Питання для самоконтролю:

1. Які ознаки військовополонених?
2. Що таке воєнна окупація?
3. Назвіть права і обов'язки держави-окупанта.
4. Які обов'язки держави-окупанта вам відомі?
5. Що таке фаза вторгнення?

Рекомендована література:

Основна: [1]; [2]; [3];
 Допоміжна: [17]; [18]; [19]; [20]; [21]; [22]; [23];
 Інформаційні ресурси Інтернет: [2]; [3]; [4];
 Міжнародні видання: [2].

Тема 6. Засоби і методи ведення війни

План лекційного заняття:

1. Поняття засобів і методів ведення війни.
2. Повна та часткова заборона на деякі види засобів ведення війни.
3. Застосування ядерної зброї.
4. Заборонені методи ведення війни.

План семінарського заняття:

1. Засоби і методи ведення війни
2. Заборона на деякі види засобів ведення війни
3. Застосування зброї масового ураження і ядерної зброї

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Заборона або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї.
2. Заборона або обмеження застосування зброї масового ураження.
3. Розмежування понять «віроломство» та «військова хитрість».

Питання для самоконтролю:

1. Які є методи ведення війни?
2. Що таке повна заборона на деякі види засобів ведення війни?
3. Що таке часткова заборона на деякі види засобів ведення війни?
4. У чому полягає заборона або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї?
5. Що таке зброя масового ураження.
6. Які вам відомі заборонені методи ведення війни?
7. Що таке «віроломство».
8. Яка суть поняття «військова хитрість».

Рекомендована література:

Основна: [1]; [2]; [3];
 Допоміжна: [16]; [17]; [18];
 Інформаційні ресурси Інтернет: [3]; [4]; [5];
 Міжнародні видання: [2]; [4]; [5].

Тема 7. Захист цивільних об'єктів і культурних цінностей у збройних конфліктах

План лекційного заняття:

1. Поняття воєнних і цивільних об'єктів. Об'єкти, що є культурними цінностями.
2. Міжнародно-правові основи захисту цивільних об'єктів і культурних цінностей під час збройних конфліктів.
3. Міжнародний реєстр культурних цінностей, які перебувають під спеціальним захистом.

План семінарського заняття:

1. Міжнародні механізми захисту цивільних об'єктів і культурних цінностей під час збройних конфліктів.
2. Регіональні інституційні механізми захисту цивільних об'єктів і культурних цінностей

під час збройних конфліктів

3. Регіональні договірні механізми захисту цивільних об'єктів і культурних цінностей під час збройних конфліктів

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Підготуйте есе на одну із тем:

1.1. Міжнародні механізми захисту культурних цінностей на окупованих територіях.

1.2. Правові підстави захисту культурної спадщини у випадку збройного конфлікту і кризових ситуацій

Питання для самоконтролю :

1. Що таке воєнні об'єкти?

2. Що таке цивільні об'єкти?

3. Які об'єкти є культурними цінностями?

4. Охарактеризуйте загальний та спеціальний захист культурних цінностей за статтями 2 та 8 Гаазької конвенції про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту 1954 року

5. Що вам відомо про Блакитний щит (BlueShield)?

6. Яка роль Інтерполу у сфері боротьби з арт-злочинністю?

Рекомендована література:

Основна: [1]; [2]; [3];

Допоміжна: [11]; [12]; [13]; [14]; [15]; [16];

Інформаційні ресурси Інтернет: [3]; [4]; [1];

Міжнародні видання: [1]; [2]; [3]; [4]; [5];

Тема 8. Відповідальність за злочини і правопорушення у сфері міжнародного гуманітарного

План лекційного заняття:

1. Міжнародні акти про кримінальну відповідальність фізичних осіб за військові злочини та злочини проти людства.

2. Правила видачі осіб, які вчинили злочини у сфері міжнародного гуманітарного права.

3. Міжнародні трибунали adhoc.

4. Відповідальність за злочини у сфері міжнародного гуманітарного права в національному праві.

План семінарського заняття:

1. Міжнародна та національна відповідальність за порушення норм міжнародного права

2. Правила видачі осіб, які вчинили злочини у сфері міжнародного гуманітарного права.

3. Відповідальність за порушення прав людини і міжнародного гуманітарного права в умовах гібридної війни

План індивідуально-консультативної роботи

Проаналізуйте практичну ситуацію і дайте письмові відповіді на запропоновані запитання. Соціал-демократична партія Японії має намір порушити у парламенті питання про відповідальність міністра юстиції С. Нагано, який спричинив міжнародний скандал своїми заявами про те, що розпочаті попереднім токійським режимом війни в Азії і на Тихому океані у 30-40 рр. були не агресією, а «боротьбою за звільнення колоній». У відомому газетному інтерв'ю він також стверджував, що вважає «сфабрикованими» повідомлення про різню в Нанкіні, де імператорська

армія, за даними КНР, після штурму цього китайського міста у грудні 1937 - січні 1938 рр., знищила більш як 300 тис. чоловік. Для жителів Азії нанкінська трагедія стала таким же символом воєнного геноциду, як Хатинь, Лідіце і Орадур для європейців.

Запитання, які потребують письмової відповіді:

1. Яка правова оцінка воєнним акціям Японії, що здійснювались в Азії та на Тихому океані на межі 30-40-х рр., могла б розглядатись як адекватна положенням Паризького пакту про відмову від війни як знаряддя національної політики («Пакт Бріана-Келлога»), укладеного 27 серпня 1928 р. за участю Японії?

2. Як співвідносяться дії збройних сил Японії з положеннями нині діючої Конвенції про попередження злочинів геноциду і покарання за нього від 1 травня 1948 р.?

3. Базуючись на яких основних принципах сучасного міжнародного права можна розглядати зовнішню політику і практику Японії періоду 30-40-х рр. стосовно країн Далекого Сходу, Південно-Східної Азії і Тихоокеанського регіону?

4. Охарактеризуйте здійснювану Японією на Далекому Сході політику, названу японським міністром юстиції Нагано як «боротьбу за звільнення колоній», у контексті положень резолюції ГА ООН від 14 грудня 1974 р., що містить визначення агресії?

5. Які правові засоби вироблені міжнародним співтовариством для вирішення протиріч, які можуть виникнути між державами з територіальних чи інших питань?

6. Оскільки соціал-демократична партія Японії має намір порушити у парламенті питання про відповідальність Нагано, то чи не створить це підстави у зацікавлених країн для притягнення його до міжнародної відповідальності?

Самостійна робота здобувачів вищої освіти:

1. Розкрити основний зміст міжнародних актів про кримінальну відповідальність фізичних осіб за військові злочини та злочини проти людства.

2. Розкрити поняття «військовий злочин», «злочин проти людства», «геноцид».

3. Розкрити правила видачі осіб, які вчинили злочини у сфері міжнародного гуманітарного права. Міжнародні трибунали adhoc.

4. Розкрити сутність відповідальності за злочини у сфері міжнародного гуманітарного права в національному праві.

Питання для самоконтролю :

1. Що таке військовий злочин?

2. Яка суть поняття «злочин проти людства»?

3. Як ви розумієте поняття «геноцид»?

4. Які правила видачі осіб, які вчинили злочини у сфері міжнародного гуманітарного права, вам відомі?

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100- бальної системи оцінювання, представлено в табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Розподіл балів в межах семінарського заняття

Критерії оцінювання	Кіл-ть балів
В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.	3 (8)
Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.	2 (6)
В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань	1 (3)
Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.	0,5 (1)
Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.	0

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100 - бальної системи оцінюється від 0 до 3 балів (для денної форми навчання) та від 0 до 8 балів (для заочної форми навчання), повинен включати обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі ДПУ MOODLE (максимально 5 балів). Виконання самостійної роботи, як правило, оцінюється під час проведення контактного заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Формою проміжного поточного контролю є контрольні роботи, які проводяться письмово.

Критерії оцінювання контрольних робіт.

Формою проміжного поточного контролю є контрольна робота, яка проводиться у письмовій формі оцінюється від 0 до 5 балів (для денної форми навчання) та від 0 до 10 балів (для заочної форми навчання).

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи

Таблиця 4.2

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичні питання	2 (5)
Тестовий блок	3 (5)
Всього	5 (10)

Критерії оцінювання індивідуально-консультаційної роботи.

Індивідуальна робота здійснюється у формі реферату, презентації, проєкту або інших формах описаних робочою програмою або методичною розробкою і оцінюється від 0 до 5 балів (для денної форми навчання) та від 0 до 9 балів (для заочної форми навчання).

Таблиця 4.3

Шкала оцінювання індивідуально-консультаційної роботи здобувачів вищої освіти

Кіл-ть балів	Критерії оцінювання
5 (9)	Послідовність, логічність написання реферату, а також підготовка презентації та, відповідно, його захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднані, проаналізовані та узагальнені висновками.
3 (5)	Послідовність, логічність написання реферату, але без презентації.
0	Не написано реферат та не зроблено презентацію по ньому.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 100 балів) та екзамену (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку (табл.4.4):

Відповідність підсумкової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Таблиця 4.4

Сума балів за 100 бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
			Екзамен, курсова робота, практика	Залік
90-100	A	відмінно	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	добре	
70-79	C	добре		
60-69	D	задовільно	задовільно	
50-59	E	достатньо		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно	не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу		

Результати складання екзамену оцінюються та вносяться у відомість обліку успішності здобувача вищої освіти, залікову книжку, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (крім «незадовільно» і «не зараховано»).

Таблиця 4.5

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Шкала та критерії перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача

Кількість балів	Форма заняття та діяльності	Критерії оцінювання	Рекомендовані ресурси для здобуття результату
10	Індивідуальна робота	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату обсягом 30 годин (1 кредит ECTS) або більше	Масові онлайн курси https://dpu.edu.ua/osvita/neformalna-informalna-osvita
3	Семінарське заняття, практичне заняття	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату за темою семінарського заняття	Масові онлайн курси на платформі EdEra (EducationEra), Прометеус, Iversity тощо. https://prometheus.org.ua/ https://ed-era.com/ https://iversity.org/
0		Відсутній результат або результат не відповідає тематиці дисципліни	

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Для оцінки знань з дисципліни використовуються такі методи контролю:

Екзамен; тестування; комп'ютерне тестування на платформі MOODLE ДПУ; реферати; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах; інші види індивідуальних та групових завдань; індивідуальне опитування здобувачів вищої освіти (усне та письмове); модульний контроль.

6. ФОРМИ ТА ПИТАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний та підсумковий контроль проводиться у письмовій, усній та комбінованій формах при проведенні семінарських занять та екзамену.

Перелік питань до 1 модуля:

1. Розвиток ідей гуманізму від найдавніших часів до сьогодення
2. Історичні етапи нормативно-правового врегулювання правил ведення війни
3. Створення Міжнародного комітету Червоного Хреста і Женевська конференція 1864 року
4. Міжнародні конференції з питань гуманітарного права
5. Міжнародне гуманітарне право як галузь міжнародного публічного права
6. Поняття та види джерел міжнародного гуманітарного права
7. Джерела загального та спеціального характеру
8. Глобальні та регіональні акти з прав людини
9. Право Женеві, право Гааги і право Нью-Йорку
10. Принципи сучасного міжнародного гуманітарного права
11. Поняття збройного конфлікту
12. Поняття та види збройних конфліктів
13. Сторони у міжнародному збройному конфлікті
14. Поняття і умови проведення «гуманітарної інтервенції»
15. Нейтралітет під час війни
16. Початок війни та його правові наслідки
17. Об'явлення війни та початок бойових дій
18. Правила ведення сухопутної війни
19. Правила ведення морської війни
20. Способи закінчення бойових дій

21. Учасники війни та цивільне населення
22. Види учасників війни
23. Поняття та види учасників війни
24. Правовий статус комбатантів і некомбатантів
25. Правовий статус партизанів
26. Розвідники та лазутчики (шпигуни)
27. Правове становище цивільного населення під час збройного конфлікту
28. Поняття держави-покровительки
29. Поняття і ознаки військовополонених
30. Правовий статус військовополоненого
31. Вплив міжнародного гуманітарного права на сучасні збройні конфлікти
32. Організації, що здійснюють контроль за дотриманням міжнародного гуманітарного права
33. Санкції за порушення норм міжнародного гуманітарного права
34. Права військовополонених згідно з міжнародним гуманітарним правом
35. Захист прав мирного населення міжнародним гуманітарним правом
36. Міжнародні акти, що регулюють використання певних видів зброї
37. Гуманітарні принципи, що застосовуються до ведення бойових дій
38. Регулювання поведження з пораненими та хворими під час збройного конфлікту
39. Значення Міжнародного суду ООН у контексті міжнародного гуманітарного права
40. Виклики, що стоять перед міжнародним гуманітарним правом у сучасному світі

Перелік питань до 2 модуля:

Ось двадцять питань для семестрового контролю, заснованих на заданих темах:

1. Поняття засобів і методів ведення війни
2. Повна та часткова заборона на деякі види засобів ведення війни
3. Застосування ядерної зброї
4. Заборонені методи ведення війни
5. Поняття воєнних і цивільних об'єктів
6. Об'єкти, що є культурними цінностями
7. Міжнародно-правові основи захисту цивільних об'єктів і культурних цінностей під час збройних конфліктів
8. Міжнародний реєстр культурних цінностей, які перебувають під спеціальним захистом
9. Міжнародні акти про кримінальну відповідальність фізичних осіб за військові злочини та злочини проти людства
10. Правила видачі осіб, які вчинили злочини у сфері міжнародного гуманітарного права
11. Міжнародні трибунали adhoc
12. Відповідальність за злочини у сфері міжнародного гуманітарного права в національному праві
13. Поняття воєнної окупації
14. Засоби та методи ведення війни
15. Правове обмеження деяких видів засобів ведення війни
16. Правовий режим воєнних і цивільних об'єктів під час війни
17. Правовий режим об'єктів, що є культурними цінностями
18. Кримінальна відповідальність фізичних осіб за військові злочини та злочини проти людства
19. Поняття та характеристика «військового злочину», «злочину проти людства», «геноциду»
20. Правила розгляду індивідуальних скарг у Європейському Суді з прав людини

Перелік контрольних питань до екзамену **Теоретичні питання:**

1. Розвиток ідей гуманізму від найдавніших часів до сьогодення

2. Перші спроби нормативно-правового врегулювання правил ведення війни та поводження із військовополоненими і мирним населенням
3. Створення Міжнародного комітету Червоного Хреста і Женевська конференція 1864р.
4. Міжнародні конференції з питань гуманітарного права
5. Міжнародне гуманітарне право як галузь міжнародного публічного права.
6. Види джерел міжнародного гуманітарного права.
7. Джерела загального та спеціального характеру.
8. Глобальні та регіональні акти з прав людини.
9. Право Женеві, право Гааги і право Нью-Йорку.
10. Принципи сучасного міжнародного гуманітарного права.
11. Понятті збройного конфлікту.
12. Збройні конфлікти міжнародного і неміжнародного характеру.
13. Сторони у міжнародному збройному конфлікті.
14. Поняття «воюючої сторони».
15. Поняття і умови проведення «гуманітарної інтервенції».
16. Нейтралітет у війні.
17. Початок війни та його правові наслідки.
18. Об'явлення війни і початок бойових дій.
19. Стан війни
20. Театр бойових дій.
21. Правила ведення сухопутної і морської війни.
22. Способи закінчення бойових дій.
23. Учасники війни та цивільне населення
24. Види учасників війни.
25. Правовий статус комбатантів і некомбатантів.
26. Правовий статус партизанів
27. Розвідники та лазутчики (шпигуни)
28. Правове становище цивільного населення під час збройного конфлікту.
29. Поняття держави-покровительки.
30. Поняття і ознаки військовополонених.
31. Правовий статус військовополоненого.
32. Інтернування військовополонених.
33. Звільнення і репатріація військовополонених.
34. Поняття воєнної окупації.
35. Права і обов'язки держави-окупанта.
36. Гарантії відносно цивільних осіб, які проживають на окупованих територіях.
37. Поняття засобів і методів ведення війни.
38. Повна та часткова заборона на деякі види засобів ведення війни.
39. Заборона або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї.
40. Заборона або обмеження застосування зброї масового ураження.
41. Застосування ядерної зброї.
42. Заборонені методи ведення війни.
43. Розмежування понять «віроломство» та «військова хитрість».
44. Поняття воєнних і цивільних об'єктів.
45. Об'єкти, що є культурними цінностями.
46. Міжнародно-правові основи захисту цивільних об'єктів і культурних цінностей під час збройних конфліктів.
47. Міжнародний реєстр культурних цінностей, які перебувають під спеціальним захистом.
48. Міжнародні акти про кримінальну відповідальність фізичних осіб за військові злочини та злочини проти людства.
49. Поняття «військовий злочин», «злочин проти людства», «геноцид».
50. Правила видачі осіб, які вчинили злочини у сфері міжнародного гуманітарного права.
51. Міжнародні трибунали adhoc.

52. Відповідальність за злочини у сфері міжнародного гуманітарного права в національному праві.
53. Міжнародно-правові процедури захисту прав людини.
54. Розгляд доповідей держав про виконання взятих зобов'язань по захисту прав людини.
55. Розгляд звернень про порушення прав окремих осіб та груп осіб.
56. Правила розгляду індивідуальних скарг у Європейському Суді з прав людини.
57. Розслідування випадків, що стосуються порушення прав людини.
58. Діяльність Верховних комісарів ООН з прав людини та із справ біженців.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Міжнародне гуманітарне право : навч.-метод. посіб. / за ред. О. В. Бігняка. – Одеса : Видав. дім «Гельветика», 2022. – 136 с.
2. Катеренчук І.С. міжнародне гуманітарне право під час воєнного стану. Правова система держави: проблеми формування та перспективи розвитку в контексті євроінтеграції : матеріали Всеукр. наук.конф., м.Одеса, 9 грудня 2022р. Одеса: ОДУВС, 2022. 82 с. С. 34-37.
3. Журавльов Д., Дрозд О., Копотун І. Міжнародне гуманітарне право. Особливості застосування в умовах збройної агресії РФ проти України : підручник. Вид. дім "Професіонал", 2023. 598 с.
4. Міжнародне гуманітарне право : посібник для працівників Держ. кримінал.-викон. служби України / Т. Короткий, А. Галай, М. Єлігулашвілі, І. Заворотько, М. Пашковський, В. Пузирний, Н. Хендель ; за заг. ред. віцепрезидента УАМП Т. Короткого ; Пенітенціарна академія України; УГСПЛ. – Київ; Одеса : Фенікс, 2023. – 236 с.
5. Татаренко Г. В., Котова Л. В. Проблеми імплементації норм міжнародного гуманітарного права щодо правового статусу військовополонених. *Центральноукраїнський вісник права та публічного управління*. 2023. № 3. С. 72–82. URL: <https://doi.org/10.32782/cuj-2023-3-9>.

Допоміжна

1. Особливості освіти в умовах збройного конфлікту та міжнародне гуманітарне право / Круковський В. І., Круківська О. В., Саєнко С. Г., Турчанінова В. Є. // Стратегії міжкультурної комунікації в мовній освіті сучасних університетів : зб. матеріалів VIII Міжнар. наук. конф., м. Київ (21 квіт. 2022 р.) / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана» ; [редкол.: М.М. Гавриш (голова) та ін.]. – Електрон. текст. дані. – Київ : КНЕУ, 2022. – С. 26–69.
2. Цевух А. І. Відповідальність за порушення норм міжнародного гуманітарного права / А. І. Цевух, М. Ю. Якимчук, Ю. В. Градиська // Науковий вісник Ужгородського університету: серія: Право / голов. ред. Ю. М. Бисага – Ужгород: Видавничий дім "Гельветика", 2023. –Т. 3. Вип. 75. – С.204-209. – Бібліогр.: с. 208-209.
3. Перша Женевська конвенція про покращення долі поранених і хворих в діючих арміях 1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/995_151#Text
4. Друга Женевська конвенція про покращення долі поранених, хворих і осіб, що зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі 1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/995_152#Text
5. Третя Женевська конвенція про поводження з військовополоненими 1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/995_153#Text
6. Четверта Женевська конвенція про захист цивільного населення під час війни 1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/995_154#Text
7. Додатковий протокол I щодо захисту жертв міжнародних збройних конфліктів 1977 р. URL: https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/995_199#Text
8. Додатковий протокол II щодо захисту жертв збройних конфліктів не міжнародного характеру 1977 р. URL: https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/995_200#Text
9. Додатковий протокол III щодо прийняття додаткової емблеми 2005 р. URL: https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/995_g74#Text
10. IV Гаазька конвенція про закони і звичаї суходільної війни IV Гаазької конвенції 1907 р. URL: https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/995_222#Text
11. Гаазька конвенція щодо захисту культурних цінностей у випадку збройного конфлікту 1954 р URL: https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/995_157#Text Конвенція про незастосування строків давності до воєнних злочинів і злочинів проти людяності 1968 р. URL: https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/995_168#Text.
12. Конвенція про вербування, використання і навчання найманців 1989 р. URL: https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/995_103#Text.
13. Римський Статут Міжнародного кримінального суду 1998 р. URL: https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/995_588#Text
14. Угода про першочергові заходи по захисту жертв збройних конфліктів 1993 р.

[Електронний ресурс] - Режим доступу: https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/997_037#Text

15. Протокол про заборону застосування на війні задушливих, отруйних та інших подібних газів і бактеріологічних засобів 1925 р. URL: https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/995_198#Text

16. Конвенція про заборону розробки, виробництва і накопичення запасів бактеріологічної (біологічної) і токсичної зброї та про їх знищення 1972. URL: https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/995_054#Text

17. Конвенція про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що завдають надмірних ушкоджень або мають не вибірккову дію 1980 р. URL: https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/995_266#Text

18. Протокол про заборону застосування зброї, що породжує осколки, невидимі рентгенівським промінням (Протокол I). URL: https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/995_310#Text

19. Протокол про заборону або обмеження застосування мін, мін-пасток та інших пристроїв (Протокол II). URL: https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/995_310#Text

20. Протокол про заборону чи обмеження застосування запалювальної зброї (Протокол III). URL: <https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/1084-14#Text>

21. Додатковий протокол до Конвенції про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що завдають надмірних ушкоджень або мають не вибірккову дію (Протокол IV). URL: <https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/2998-14#Text>

22. Протокол про вибухонебезпечні предмети - наслідки війни (Протокол V). URL: https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/995_c78#Text

23. Конвенція про заборону розробки, виробництва, накопичення, застосування хімічної зброї та про її знищення 1993 р. URL: https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/995_182#Text

Інформаційні ресурси Інтернет

1. Міжнародний Комітет Червоного Хреста. URL: www.icrc.org
2. Упсальська програма даних про конфлікти (Uppsala Conflict Data Program). URL: www.ucdp.uu.se
3. Сайт проекту «Воєнні злочини» (Crimes of War). URL: www.crimesofwar.org
4. Міжнародний кримінальний суд. URL: www.icc-cpi.int
5. Міжнародний кримінальний трибунал щодо колишньої Югославії. URL: www.icty.org
6. Міжнародний кримінальний трибунал щодо Руанди. URL: www.ict.rg

Міжнародні видання

1. Consequences of the Russian Federation's aggression against Ukraine, Opinion of PACE № 300(2022) (2022). <https://pace.coe.int/en/files/29885>.
2. Butkevych O. The law of war as a source of contemporary branches of international law. *Uzhhorod National University Herald. Series: Law*. 2023. Т. 2, № 74. С. 143–148. URL: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.74.57>.
3. International Review of the Red Cross, Volume 104, Issue 920-921: How International Humanitarian Law Develops, August 2022, pp. 1725 – 1761.
4. Winter E. The Compatibility of Autonomous Weapons with the Principles of International Humanitarian Law. *Journal of Conflict and Security Law*. 2022. Vol. 27, no. 1. P. 1–20. URL: <https://doi.org/10.1093/jcsl/krac001>.
5. Command responsibility of autonomous weapons under international humanitarian law / Y. Gunawan et al. *Cogent Social Sciences*. 2022. Vol. 8, no. 1. URL: <https://doi.org/10.1080/23311886.2022.2139906>.

8. ЛИСТ МОНИТОРИНГУ ТА ДОДАТКИ**ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри
від ____ 20__ №__

Навчальний рік	Дата засідання кафедри - розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП